

Familiebegeleiding in de psychiatrie

Bondgenoten

Hoe familieleden en
hulpverleners in de psychiatrie
kunnen samenwerken

Mirjam, boek, gerontopsychiatrie

- Boek geschreven vanuit ervaringen in Volwassenen psychiatrie
- Met het idee dat bij jeugd en ouderen de samenwerking met naasten beter verloopt

Verpleegkundigen moeite met professioneel ondersteunen familie

Het credo 'de patiënt centraal' moet meer 'de familie centraal' worden, om gezondheid en welzijn voor een ieder te bevorderen. En verpleegkundigen vinden het lastig om hier goed in te faciliteren.

Bij Family Nursing wordt familie gedefinieerd als: 'diegenen die de patiënt beschouwt als familie'. Vrienden en buren kunnen hier dus ook bij horen.

structuur, de functie en de processen die plaatsvinden binnen families in het kader van ziekte en gezondheid. Deze kennis is noodzakelijk om de verpleegkundige in de beroepspraktijk te ondersteunen bij het geven van goede zorg aan het individu, in samenwerking met en passend bij het familiesysteem rondom de patiënt. Familie

Dit stellen auteurs in een artikel over familiegerichte zorg in de **nieuwste editie van TvZ**, vakblad voor verpleegkundigen. Het is cruciaal dat verpleegkundigen en andere zorgprofessionals aandacht hebben voor de hele zorgsituatie; de patiënt met zijn chronische aandoening, in samenhang met zijn sociale omgeving: partner, familie en andere naasten.

Family Nursing

In de internationale wetenschappelijke literatuur gaat het dan om 'Family Nursing'. Dit is een wetenschappelijke discipline die zich richt op het ontwikkelen van kennis van de

Aantal dwangopnamen ggz verdubbeld

Rhijja Jansen 29 aug

Botbreuk oudere is reden voor medicatiecheck

Nienke Berends 25 aug

Nursing zoekt studerende blogger

Margot Hamel 23 aug

Verpleegkundige met ebola mogelijk vervolgd

Nienke Berends 22 aug

Dag van de Medicatieveiligheid

4 OKTOBER 2016 REEHORST EDE

KENNIS IS CRUCIAAL OM

Indeling

- Voorstellen
- Bondgenoten
- Ervaringen
- Vragen

Voorstellen

5-9-2016

henk-willem klaassen, 13 september 2016,
gerontopsychiatrie VVT Trimbos

Website en trainingen

- www.familiebegeleidingindepsychiatrie.nl
- Trainingen aan teams, lezingen

**FAMILIEBEGELEIDING
IN DE
PSYCHIATRIE**

Missie

- Familiebegeleiding op de kaart zetten van de hulpverlener, als wezenlijk onderdeel van het sociaal psychiatrisch gedachtegoed
- Zodat familie tevreden is
- Zodat de behandeling van de cliënt beter zal verlopen
- Verantwoording: eigen ervaring met mijn vader en zus en dochter, jarenlange begeleiding aan familie

Familie/Naasten

- De meest nabije persoon waar de hoofdpersoon het meeste vertrouwen in heeft
- Of waar de hoofdpersoon veel contact mee heeft

Vraag

- Vraag aan je persoonlijk:
- Stel dat jouw geliefde, je ouders, waar je de afgelopen jaren erg druk vanwege allerlei lichamelijke of psychische klachten mee in de weer bent geweest,
- De ziekte blijkt het Syndroom van Capgras te zijn
- Daar is een bepaalde behandeling voor
- Wat zou jij dan belangrijk vinden om betrokken te zijn en te worden

-
- Wat zou je anders/beter willen?
 - Noem 1 woord/zin
 - Wat heb je daarvoor nodig?
 - 1 zin/woord

Theoretische achtergrond

- Geschiedenis Familie betrekken in de volwassen psychiatrie
- Literatuur Borgesius (1994), Betrokken omgeving 2004
- van Meekeren (2013), Klaassen (2014)
- GGZ familiebeleid
- Generieke Module naasten

Bondgenoten

Hoe familieleden en
hulpverleners in de psychiatrie
kunnen samenwerken

Uitgangspunten-Bondgenoten

- 100 % familie
- $4=3+1=5$
- Hart, oor, begrip en een vleugje professionaliteit
- Triade 5.0
- 16 cases
- Theorie/achtergrond

Uitgangspunten-Bondgenoten

- Het hele boek de twee perspectieven benadert
- Vanuit naasten
- Vanuit hulpverleners
- Wat te doen, hoe samen te werken
- Hoe zou jij je voelen als...

16 cases

- Intake, start behandeling, samenwerking, herstelprocessen, samenkracht, inwonende hoofdpersoon, overbezorgd, sterker worden in een familiegroep, zorgmijding, crisis, opname, uit de crisis, ambulante dwangbehandeling, in een beschermde woonvorm, verslaving, terug naar de huisarts

Thema's

- Hetero-anamnese
- Voorlichting/psycho-educatie
- Triade
- Herstel/empowerment/rehabilitatie
- Wmo, rollen/eigen kracht
- Interacties
- Stigma
- Hoe met zorgmijding met elkaar om gaan

Thema's

- Privacy
- Familiebeleid
- Crisisplan, signaleringsplan
- Juridische maatregelen
- Schaamte

Theorie, deel 2

- Triade
- Behandeling
- Herstel vanuit hoofdpersoon
- Herstel vanuit naasten en hv
- Familievaardigheden
- Handvatten en hulpmiddelen
- Aanbod voor naasten
- Belemmerende factoren
- GGZ familie beleid
- Juridisch
- Maatschappelijke ontwikkelingen

100 % familie

- Vanaf het begin uitleggen aan beide partijen waarom je niet alleen de cliënt begeleid
- Betrekken van familie in goede en slechte tijden
- In gesprek indruk krijgen hoe de familie er in zit, wat hebben ze nodig? Wat willen ze , wat kunnen ze

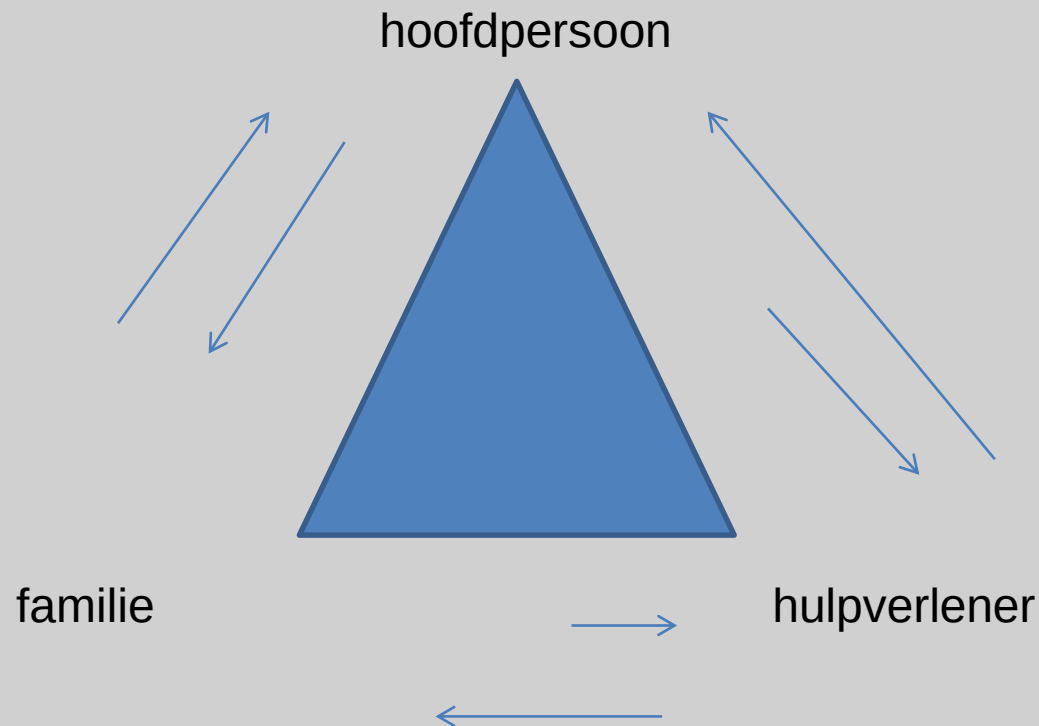
100 % familie

- Willen ze samenwerken?
- Zitten ze net als hun familielid midden in het verwerkingsproces? Hoe kan je ze daarin helpen?

$$4=3+1=5$$

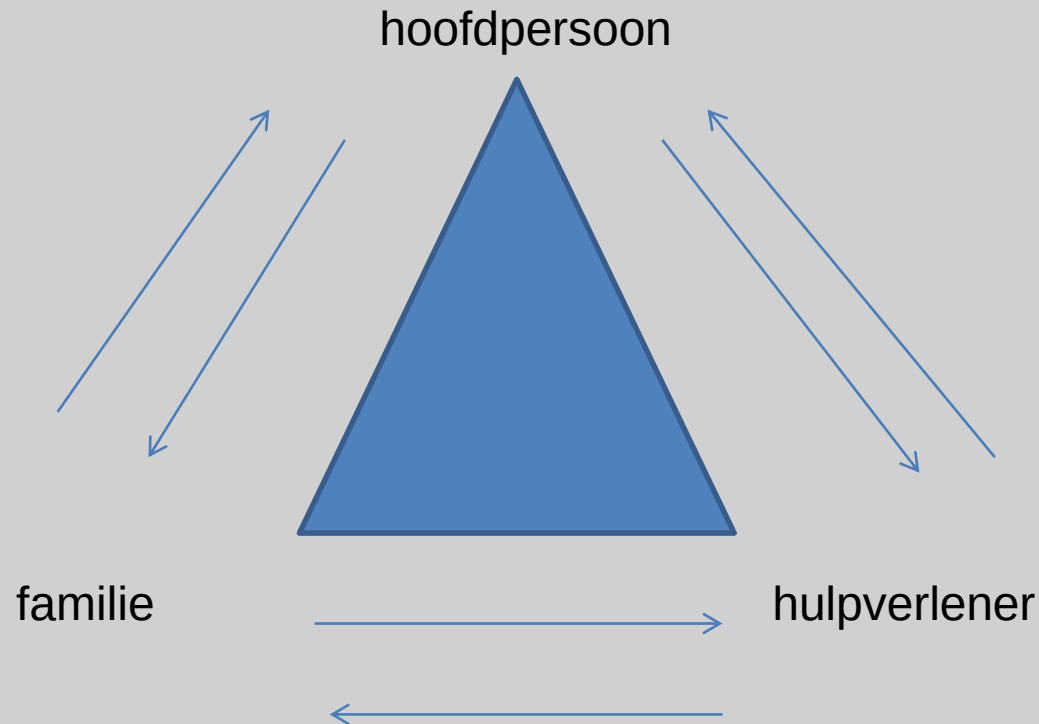
Hart, oor, begrip en vleugje professionaliteit

Triade 0.0, 1.0, 2.0, 3.0, 4.0, 5.0

Triade 0.0, 1.0, 2.0, 3.0, 4.0, 5.0

meerzijdige partijdigheid

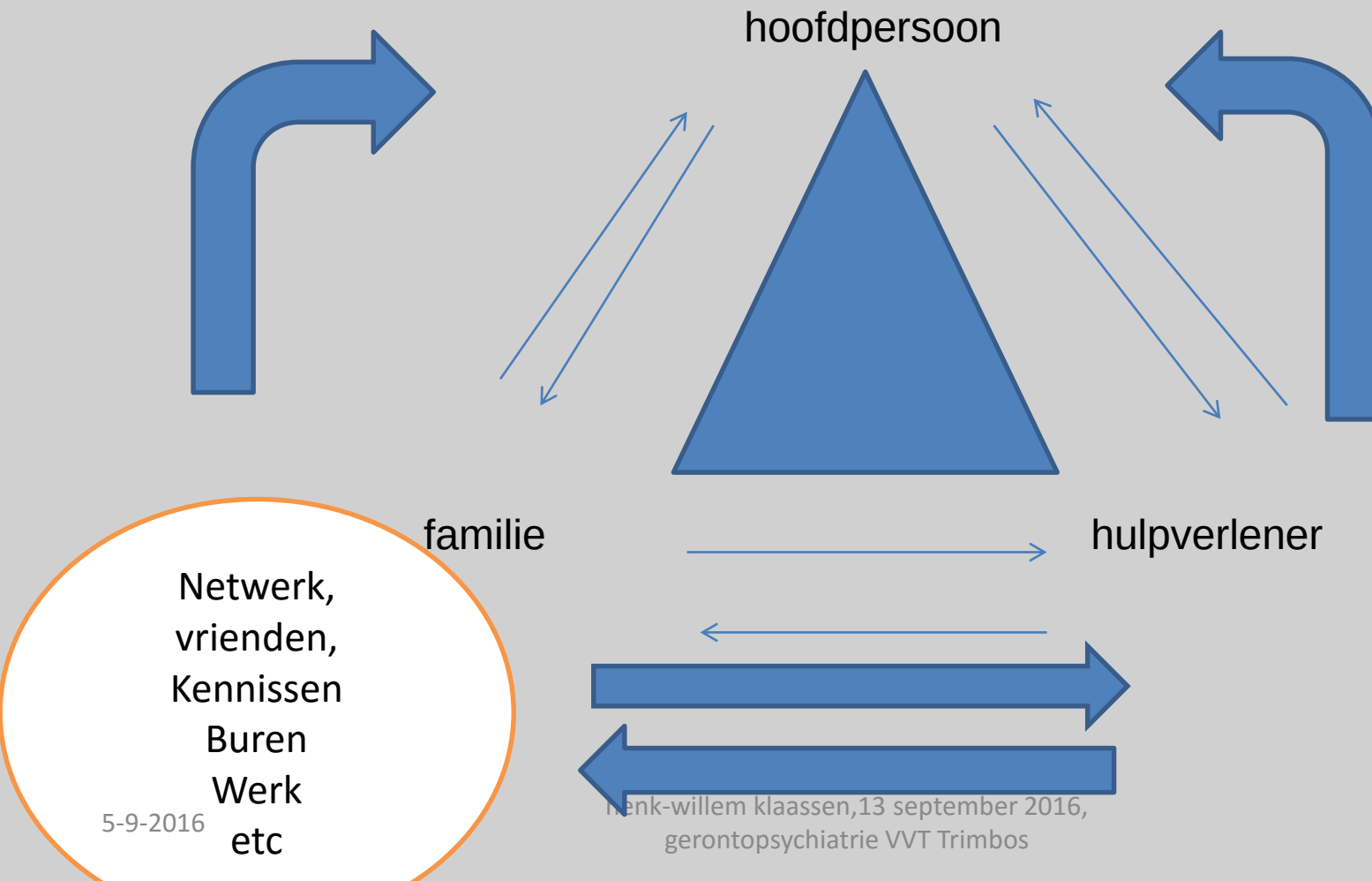

Triade

Info/hetero-anamnese, aandacht, afstemmen rollen, triadekaart

3. Triade 0.0, 1.0, 2.0, 3.0, 4.0, 5.0

Praktijk

- De leukste, mooiste cases...als de naasten mee willen en kunnen werken
- De uitgangspositie: Niet wat hierin de cliënt zegt...het hoeft niet...maar wat wij als professionals weten wat goed is!! Doorvragen en uitleggen!!

Praktijk

- In het land...
- Lang leve het GGZ familiebeleid!
- Maar in hoeverre wordt het geïmplementeerd...
- Wanneer nemen hulpverleners het initiatief om ook zelf verantwoordelijkheid op zich te nemen
- Niet praten, maar doen! Oefenen, literatuur, training! Omdenken!

Theorie- Bewezen interventies

- Literatuur (Brandsen 2013, Shiers, Dingemans, Michon)
- Richtlijnen (bij MDRS, depressie, suicidaliteit, etc)
- Generieke module naasten
- Zie enkele artikelen op
- <http://www.familiebegeleidingindepsychiatrie.nl/aanbevolen-artikelen/>

Wat zegt literatuur en onderzoek

- Familie betrekken
- Minder opnamedagen, minder heropnames
- Medicatie trouw
- Functioneren van cliënten verbetert
- Cliënten krijgen meer zelfvertrouwen
- Vermindert de belasting bij familieleden
- Voorkomt psychische belasting familieleden
- Het contact verbetert cliënt-familie-hulpverlener
- Tevredenheid
- Stelt terugval uit/vermindert de kans op terugval
- Familie doet erg veel

Theorie-Betrokken omgeving

- Betrokken omgeving 2004

Wat staat er in Betrokken Omgeving??

- De ggz-instelling beschikt over expliciet beleid ten aanzien van de bejegening van naastbetrokkenen. Uitgangspunt is een respectvolle en serieuze benadering. Dit beleid is terug te vinden in werk- en behandelingsplannen.

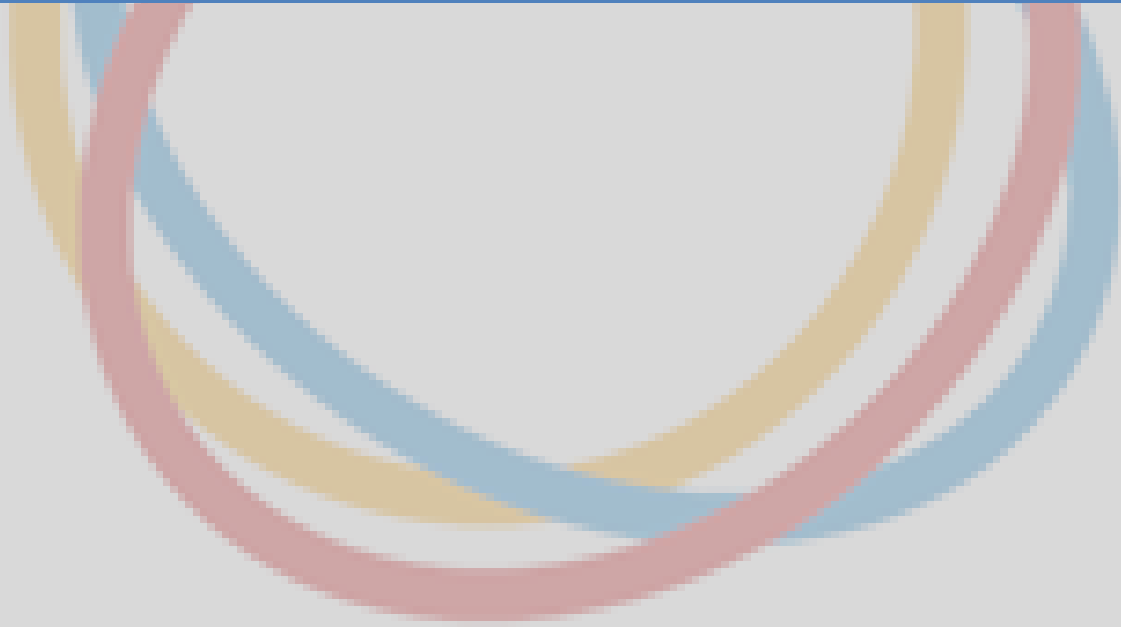
Wat staat er in Betrokken Omgeving??

- De hulpverlener beantwoordt vragen van naastbetrokkenen zorgvuldig en met respect. Zorgvuldigheid heeft betrekking op het juist inschatten van de achtergrond van de vraag en de situatie van de vragensteller. Zorgvuldigheid heeft ook te maken met bewaken van het recht op privacy van de client.

Familiebeleid

	Instellingsniveau ►	Instellingsbrede invulling van familiebeleid
familiebeleid ► ►	cliëntniveau ►	Betrekken van familie bij behandeling cliënt
	cliëntniveau ►	Ondersteuning aan familie

Enige idee wat er op de website van
jullie ggz instelling staat over
familiebeleid??

Een theoretische rondgang:

- Open Dialogue,
- Egoloos hulpverlener
- Els Borgesius,
- Erwin van Meekeren,
- Betrokken Omgeving,
- PIMM,
- Bondgenoten,
- Generieke module,
- Yucel,
- RACT,
- Familie als bondgenoot,
- Bondgenoten,
- EKC,
- Widening the circle

Theorie- GGZ Familiebeleid een voorbeeld van een GGZ instelling

- Familiebeleid GGZ Centraal
- <http://www.ggzcentraal.nl/naasten>

GGZ Familiebeleid-Rol van naasten voorbeeld van een website

- <http://www.ggzcentraal.nl/naasten/rol-van-familie/rol-van-familie>
- rol van familie
- **Het kan van groot belang zijn als familie bij de behandeling wordt betrokken. Zeker als het een langdurige of intensieve behandeling betreft.**
- Naasten hebben in de omgang met de client veel kennis en ervaring opgedaan die ook waardevol kan zijn voor hulpverleners. In hoeverre u bij de behandeling van uw naaste wordt betrokken beslist uiteindelijk de client; als uw naast dat echt niet wil dan respecteert de behandelaar die wens. De behandelaar stimuleert de client wel om zijn of haar naasten bij de behandeling te betrekken.
- Om ervoor te zorgen dat het contact tussen naasten, de client en hulpverleners zo goed mogelijk verloopt, heeft GGz Centraal familiebeleid. Hierin staan richtlijnen voor de omgang tussen de client, de naasten en de hulpverleners.

Brochure voor naasten

- <http://www.lale.nl/ggz-naasten/>

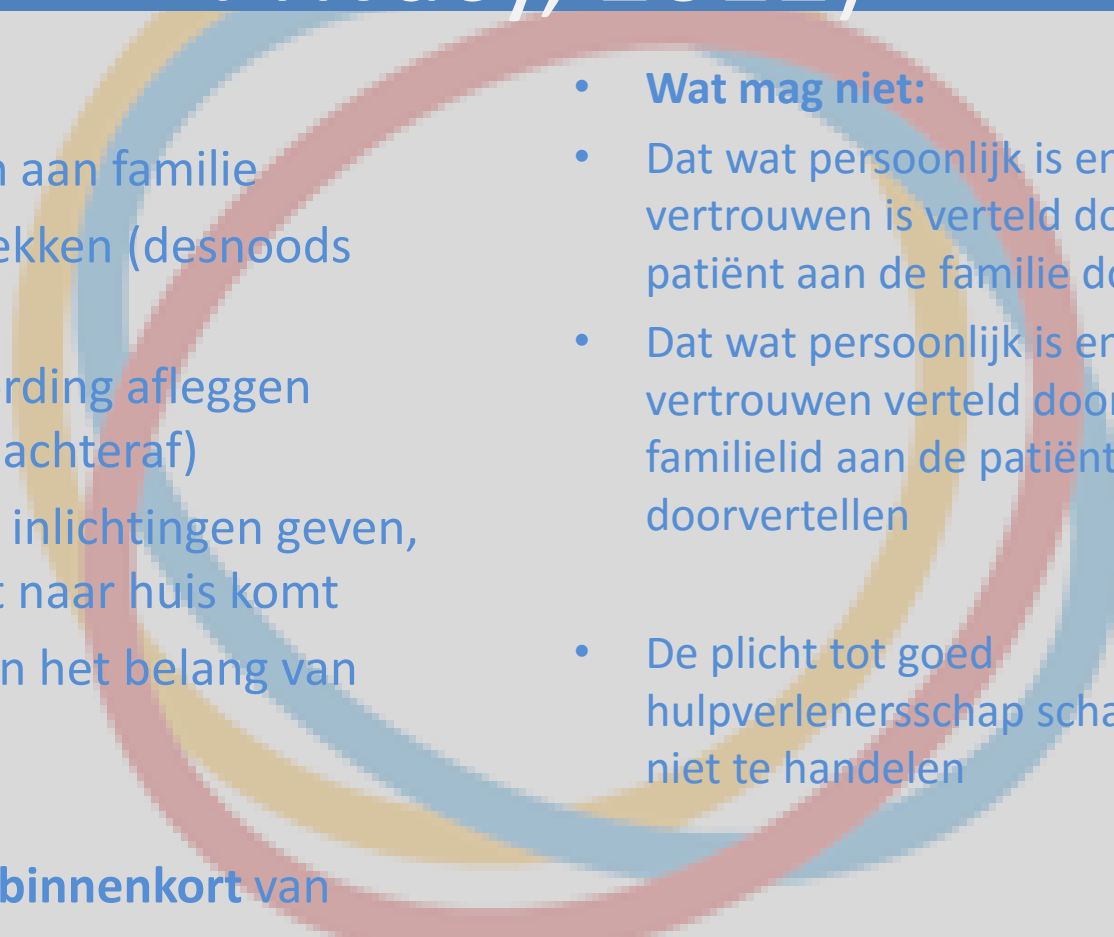

Filmpje 8 minuten

- <http://www.youtube.com/watch?v=RjPmiG6ljwo>

Privacy (in brochure Ypsilon over Privacy, 2012)

-
- **Wat mag:**
 - Info vragen aan familie
 - Info verstrekken (desnoods achteraf)
 - Verantwoording afleggen (desnoods achteraf)
 - **Wat moet:** inlichtingen geven, bijv. als pat naar huis komt
 - Handelen in het belang van patiënt
 - **Wat moet binnenkort van WvGGZ**
 - Mantelzorgplan
 - **Wat mag niet:**
 - Dat wat persoonlijk is en in vertrouwen is verteld door een patiënt aan de familie doorvertellen
 - Dat wat persoonlijk is en in vertrouwen verteld door een familielid aan de patiënt doorvertellen
 - De plicht tot goed hulpverlenerschap schaden door niet te handelen

Privacy

- ▶ GGZ Nederland:
- ▶ Het kan juist van **goed hulpverlenerschap** getuigen dat een hulpverlener zich niet beroept op zijn zwijgplicht, maar actie onderneemt (bijvoorbeeld door over de patiënt en zijn situatie te overleggen met andere hulpverleners of relevante organisaties). Het belang van goede (medische) zorg kan dan prevaleren boven het belang van de zwijgplicht. Spreken kan dan in het verlengde liggen van de **hulpverleningsplicht**.

Dank voor je aandacht

- Voor meer informatie
- Henk-Willem Klaassen
- www.familiebegeleidingindepsychiatrie.nl
- zeepost5@planet.nl